V. XIZMATLAR

Iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo‘lgan xizmatlar sohasining ahamiyati juda ulkan va dolzarb hisoblanadi. Ishlab chiqarish jarayonlarining tobora murakkablashib borayotganligi, bozorni kunlik va individual talablarga mos iste’mol mollari bilan to‘ldirish, innovatsion rivojlanishning jadal o‘sishi jamiyat hayotining yangilanishiga olib keladi. Bu axborot, moliya, transport, sug‘urta va boshqa turdagi xizmatlarsiz amalga oshmaydi.

2023- yil 1- aprel holatiga ko‘ra, 37666 ta faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlardan, xizmatlar sohasida 22703 ta korxona va tashkilotlar jalb qilingan.

2023- yil 1- aprel holatiga korxona va tashkilotlarning umumiy sonida xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi, %
(fermer va dehqon xo‘jaliklaridan tashqari)

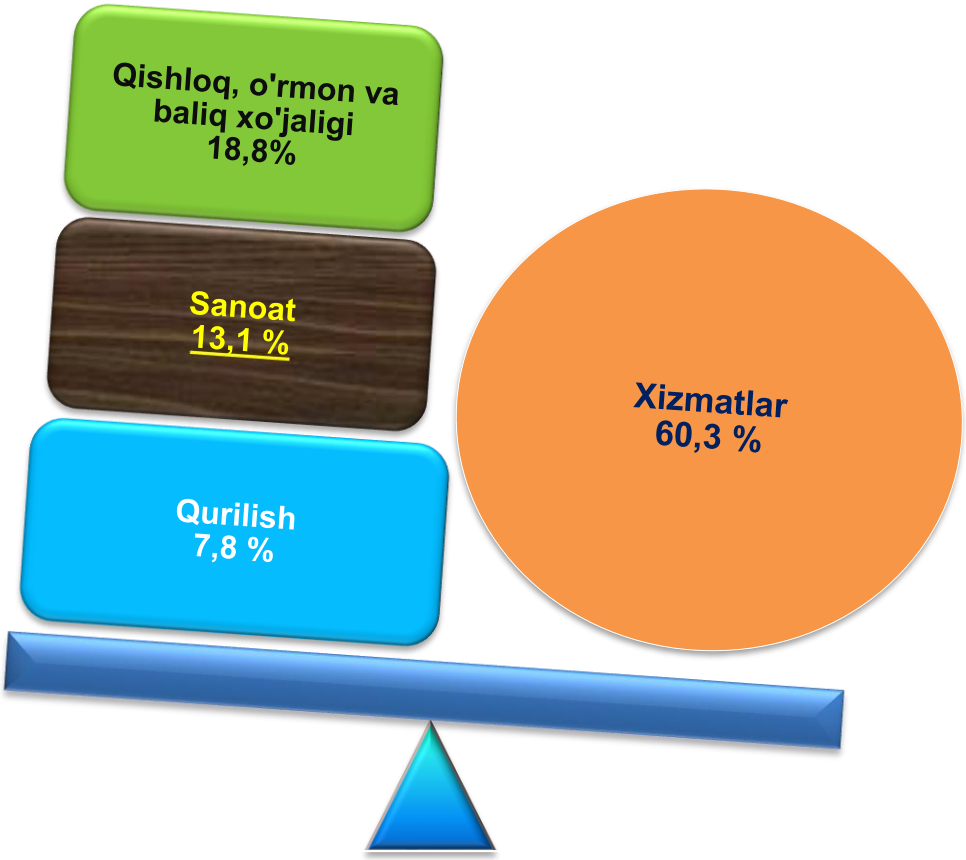

Xizmat ko‘rsatuvchi tashkilotlar va korxonalar umumiy sonining 17 842 ta korxona va tashkilotlar kichik biznes subyektlarini tashkil etadi. 2023- yil 1- aprel holatiga ko‘ra, ularning ulushi 54,5 % ni tashkil etdi.

2023- yil 1- aprel holatiga xizmatlar sohasiga jalb qilingan, kichik korxona va mikrofirmalarning ulushi, %

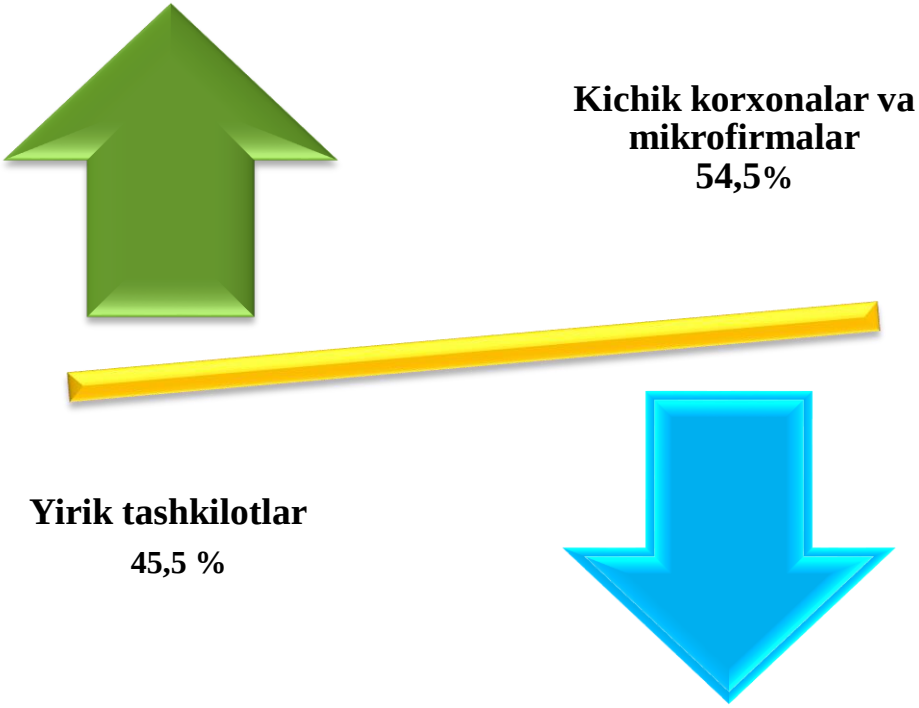

2023- yil 1- aprel holatiga ko‘ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar tarkibida savdo faoliyati bilan shug‘ullanuvchi korxona va tashkilotlar ulushi (49,3 %) yuqori.

Yaqin va uzoq xorij mamlakatlar bilan, shuningdek turizm sohasida o‘zaro hamkorlikni rivojlantirish, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarini ko‘rsatuvchi korxonalar va tashkilotlar sonining o‘sishiga ta’sir ko‘rsatdi. Ularning ulushi 7,9 %ni tashkil etdi.

Tashish va saqlash faoliyati bilan shug‘ullanuvchi faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning xizmat ko‘rsatish sohasidagi korxona va tashkilotlar umumiy sonidagi ulushi 4,4 % ni tashkil etdi.

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida xizmat ko‘rsatuvchi faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning ulushi 3,6 %ni tashkil etdi.

Axborot va aloqa xizmatlari sohasida xizmatlar ko‘rsatuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 2,0 %ni tashkil etdi.

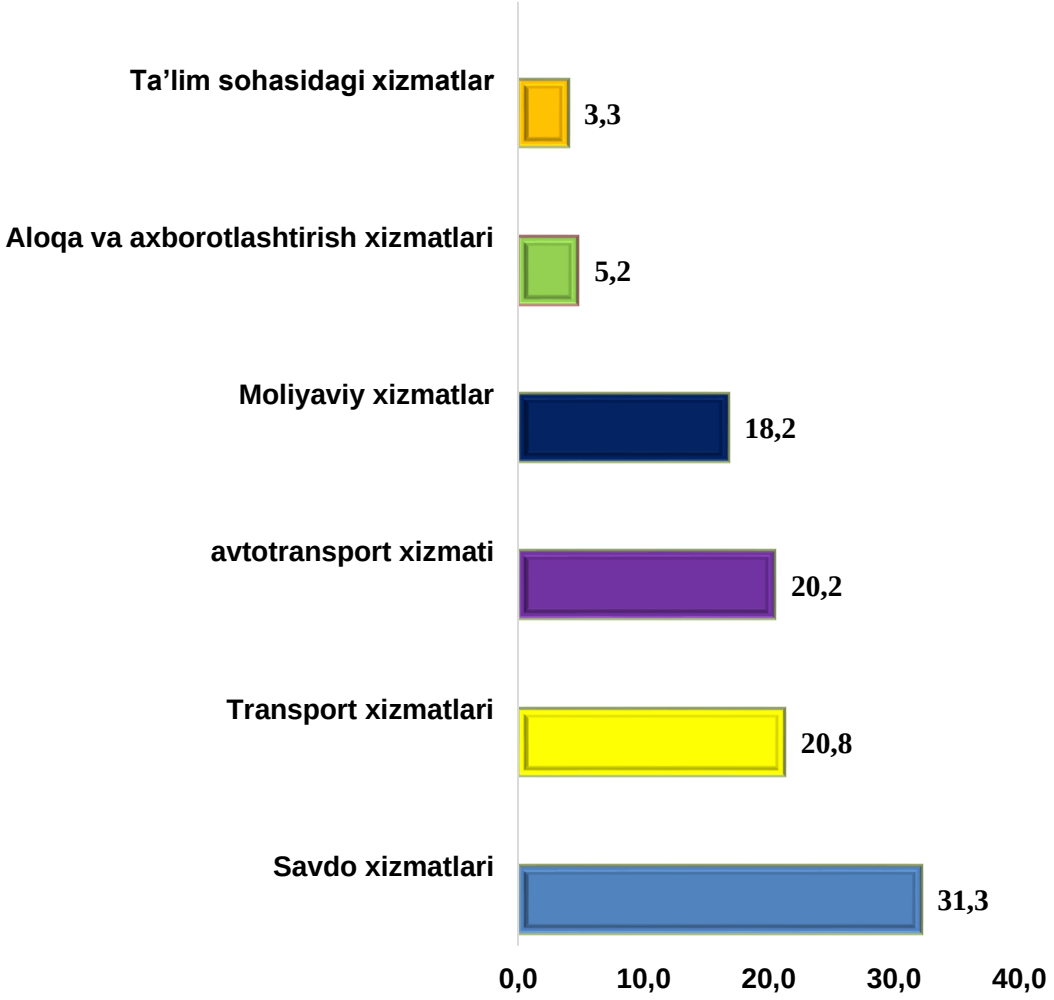

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2023- yil yanvar-mart oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 4 184,3 mlrd. so'mga teng bo'ldi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 105,7 % ni tashkil etdi.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlarning tarkibida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha taqsimlaganda savdo xizmatlariga (31,3 %), transport xizmatlariga (20,8 %), avtotransport xizmatlariga (20,2 %), moliyaviy xizmatlariga (18,2%) yuqori ulushlar ketma-ketligi kuzatildi.

2023- yil yanvar-mart oylarida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari tarkibi, %

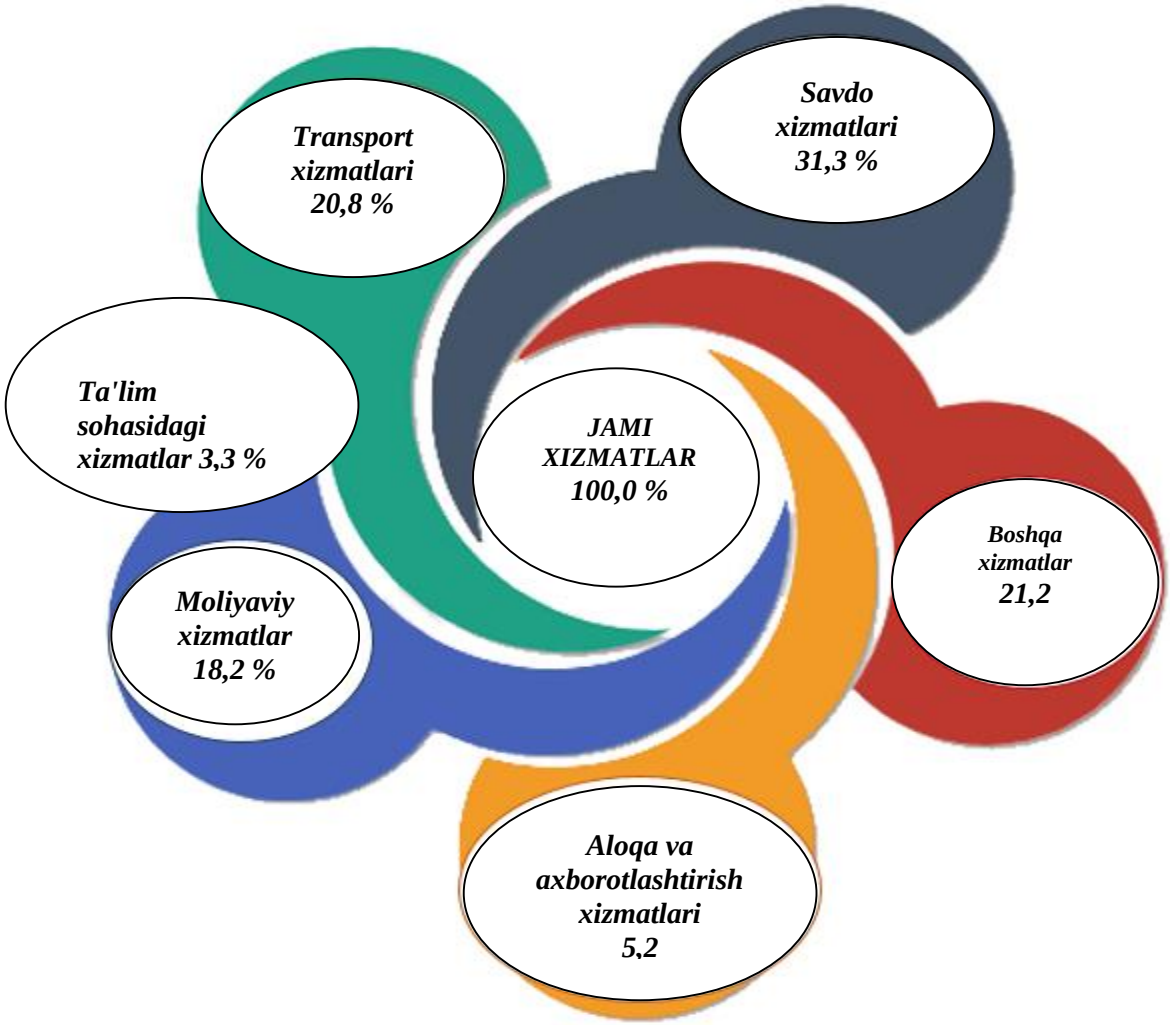

2023- yil yanvar-mart oylarida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmi o‘tgan yilga nisbatan 641,6 mlrd. so‘mga oshdi. Joriy yilning oldingi (2023- yil yanvar oyiga) davriga nisbatan xizmatlar hajmi 2 920,4 mlrd. so‘mga ko‘paydi

Joriy yilning yanvar oyiga nisbatan ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmining o‘sishiga savdo xizmatlari (912,7 mlrd. so‘mga), transport xizmatlari (605,0 mlrd. so‘mga), avtotransport xizmatlar (584,9 mlrd. so‘mga), hamda Moliyaviy xizmatlar (515,7 mlrd. so‘mga) kabi xizmatlar hajmining oshishi asosiy omillardan biri hisoblanadi.

Ma’lumot uchun: 2022- yilning mos davriga nisbatan moliyaviy xizmatlar – 129,9 mlrd. so‘mga, savdo xizmatlari – 172,6 mlrd. so‘mga, transport xizmatlari 112,7 mlrd. so‘mga va aloqa va axborot sohasidagi xizmatlar – 49,6 mlrd. so‘mga oshgan.

2023- yil yanvar-mart oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko‘rsatkichlari

	Hajmi, mlrd.so‘m	*O‘tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati, %*
Xizmatlar – jami	**4184,3**	**105,7**
shu jumladan:		
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	218,4	126,2
moliyaviy xizmatlar	761,4	108,3
transport xizmatlari	871,7	102,6
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	843,9	101,9
yashash va ovqatlanish xizmatlari	132,1	101,5
savdo xizmatlari	1307,5	101,8
ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlar	99,6	104,3
ta’lim sohasidagi xizmatlar	139,7	132,1
sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	55,2	102,3
ijara xizmatlari	95,1	97,6
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlar	147,3	103,8
shaxsiy xizmatlar	152,1	104,2
me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	49,7	111,5
boshqa xizmatlar	154,5	109,8

Eng yuqori o‘sish sur’atlari ta’lim sohasidagi xizmatlar 132,1 % , aloqa va axborotlashtirish xizmatlari 126,2 %, me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar 111,5 % qayd etildi.

Nisbatan pastroq o‘sish sur’atlari ijara xizmatlari 97,6 %, yashash va ovqatlanish xizmatlar 101,5 % hamda savdo xizmatlari 101,8 % da kuzatildi.

Ko‘rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmining uchdan bir qismiga yaqini savdo xizmatlarini tashkil etdi. 2023- yil yanvar-mart oylarida uning ulushi 31,3 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, eng yuqori ulushlarni transport xizmatlari 20,8 %, avtotransport xizmatlari 20,2 %, moliyaviy xizmatlar 18,2 % egallaydi.

2023- yil yanvar-mart oylarida savdo xizmatlari hajmi 1307,5 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. Ko‘rsatilgan xizmatlar umumiy hajmidagi ulushi 31,3 % ni tashkil etdi.

O‘tgan yilning shu davriga nisbatan savdo xizmatlarining hajmi 172,6 mlrd. so‘mga oshdi.

Aholining daromadlari darajasining oshishi bilan iste’mol talabi va savdo aylanmasi o‘smoqda.

Savdo xizmatlari tarkibi ulushi, % da

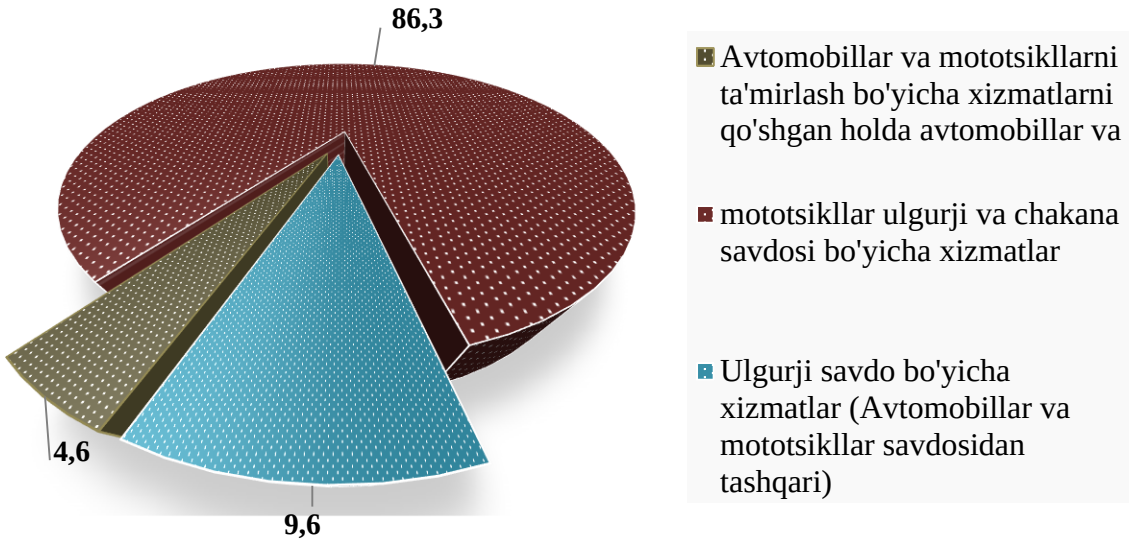

Savdo xizmatlari tarkibida avtomobillar va motosikllar savdosidan tashqari chakana savdo bo‘yicha xizmatlar katta salmoqqa ega.

2023- yil yanvar-mart oylarida uning ulushi 86,3 % ni tashkil etdi. Ulgurji savdo bo‘yicha xizmatlarining (avtomobillar va motosikllar savdosidan tashqari) ulushi 9,3 % ga yetdi. Avtomobillar va motosikllarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlarni qo‘shgan holda avtomobillar va motosikllar ulgurji va chakana savdosi bo‘yicha xizmatlar umumiy savdo xizmatlari hajmida 4,4 % ni egallaydi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish fuqarolik jamiyatida va bozor iqtisodiyotida yuz beradigan jarayonlarga ijobiy ta’sir ko‘rsatish uchun zarur.

Hayotning ko‘pgina sohalarida AKT joriy etilishi va rivojlanishi jamiyat, hukumat va biznes bilan bog‘liq ko‘plab tashqi va ichki jarayonlarni soddalashtirish va tezlashtiradigan muhim element hisoblanadi.

2023- yil yanvar-mart oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, %

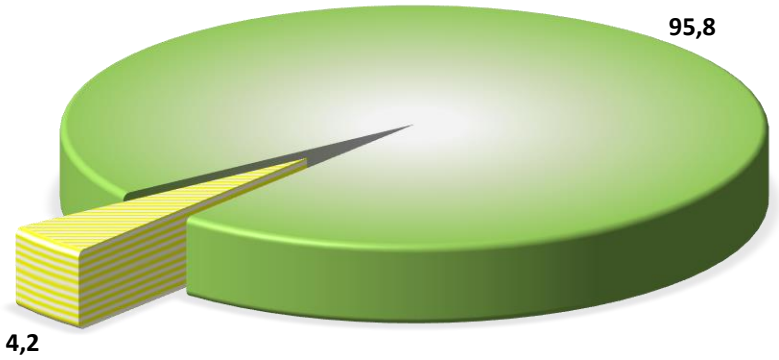

2023- yil yanvar-mart oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 218,4 mlrd. so‘mni tashkil etdi. Oldingi davrga nisbatan o‘sishi 49,6 mlrd. so‘mni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet tarmog‘i, yo‘ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) katta qismni egallab, uning ulushi 95,8 % ni tashkil etadi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta’minlash bo‘yicha xizmatlar 92,7 % ulush bilan yetakchilik qilmoqda. Yashash bo‘yicha xizmatlar ulushi 7,3 % ga to‘g‘ri keladi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar tarkibi, %

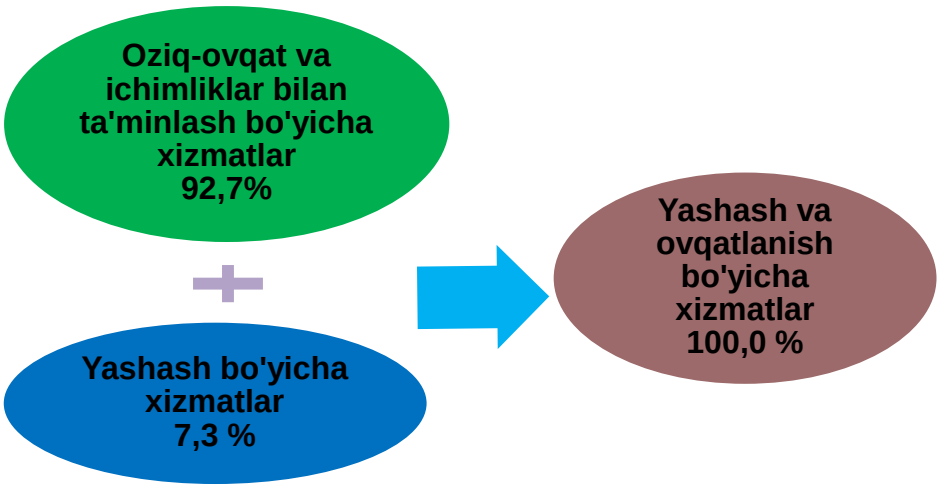

Valyuta siyosatini erkinlashtirish, istiqbolli investitsiya loyihalarini kreditlash ko‘lamini kengaytirish, shuningdek, moliyaviy tashkilotlar tomonidan innovatsion xizmatlar ko‘rsatish bo‘yicha amalga oshirilgan islohotlar moliyaviy xizmatlar hajmini oshishiga ta’sir ko‘rsatdi.

2023- yil yanvar-mart oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi 761,4 mlrd. so‘mga teng bo‘lib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati esa 108,3 % ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-mart oylarida moliyaviy xizmatlarning tarkibi, %

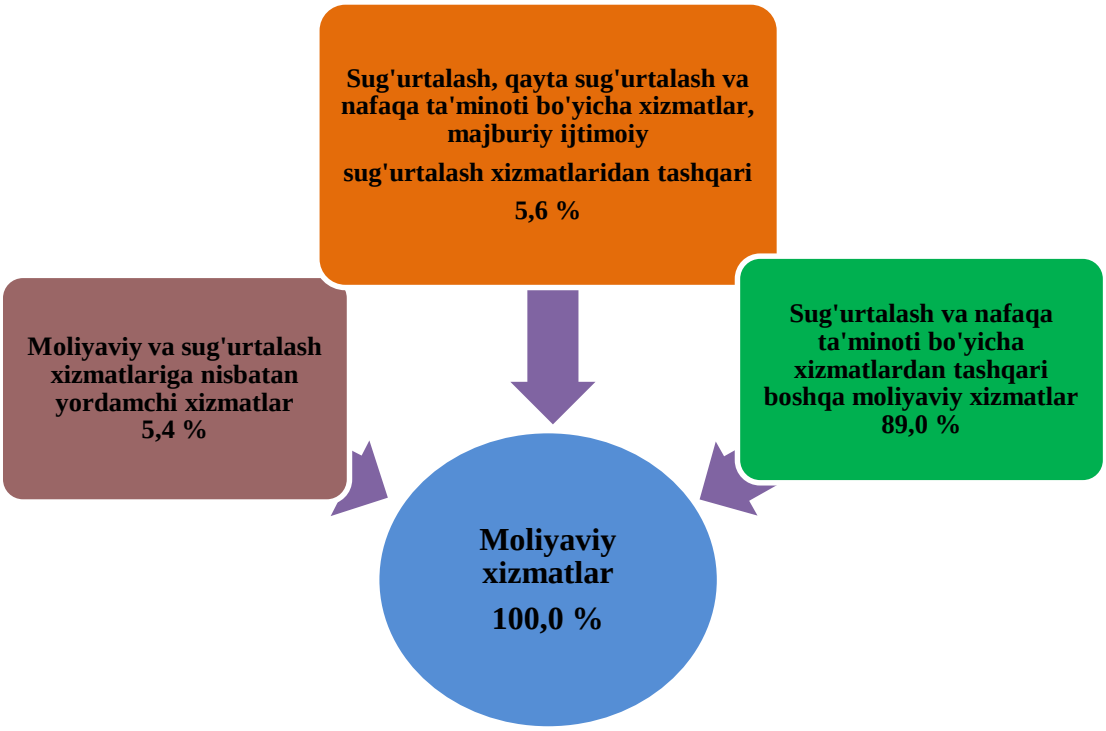

Moliyaviy xizmatlarning eng katta qismini pul-kredit sohasidagi vositachilik bo‘yicha xizmatlar (89,0 %) tashkil etadi.

Bugungi kunda o‘quv jarayonini sifatli va samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida maktablarni zamonaviy avtomatlashtirilgan laboratoriya uskunalari, kompyuter texnikasi, darsliklar va yangi avlod darsliklari bilan ta’minlashga alohida e’tibor qaratilmoqda.

2023- yil yanvar-mart oylarida ta’lim sohasidagi xizmatlar hajmi 139,7 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. O‘tgan yilga nisbatan o‘sish 132,1 % ni tashkil etdi.

Ushbu davrda yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmi 132,1 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. Ko‘rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarning ulushi 3,2 % ga yetdi.

2023- yil yanvar-mart oylarida hududlar bo‘yicha xizmatlar ishlab chiqarish hajmi

	Hajmi, mlrd. so‘m	*O’tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati, % da*
Qashqadaryo viloyati	**4184,3**	**105,7**
Qarshi sh.	1094,7	110,1
Shahrisabz sh.	163,5	104,7
G‘uzor	177,7	104,5
Dehqonobod	125,9	104,4
Qamashi	252,8	104,7
Qarshi	250,8	105,4
Koson	298,9	105,8
Kitob	288,2	105,2
Mirishkor	202,2	105,0
Muborak	277,6	101,4
Nishon	168,9	104,2
Kasbi	183,5	105,3
Ko‘kdala	63,1	101,7
Chiroqchi	142,5	102,9
Shahrisabz	270,7	104,4
Yakkabog‘	223,3	101,1

Hududlar o‘rtasida eng katta hajm Qarshi shahri (1094,7 mlrd. so‘m), Koson tumani (298,9 mlrd so‘m), Kitob (288,2 mlrd. so‘m), Muborak tuman (277,6 mlrd. so‘m) va Shahrisabz tuman (270,7 mlrd.so‘m) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Eng kam hajm Ko‘kdala (63,1 mlrd. so‘m), Dehqonobod (125,9 mlrd. so‘m), Chiroqchi (142,5 mlrd. so‘m) va Shahrisabz sh (163,5 mlrd. so‘m) da kuzatilmoqda.

2023- yil yanvar-mart oylarida hududlar bo‘yicha ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining o‘sish sur’ati, %

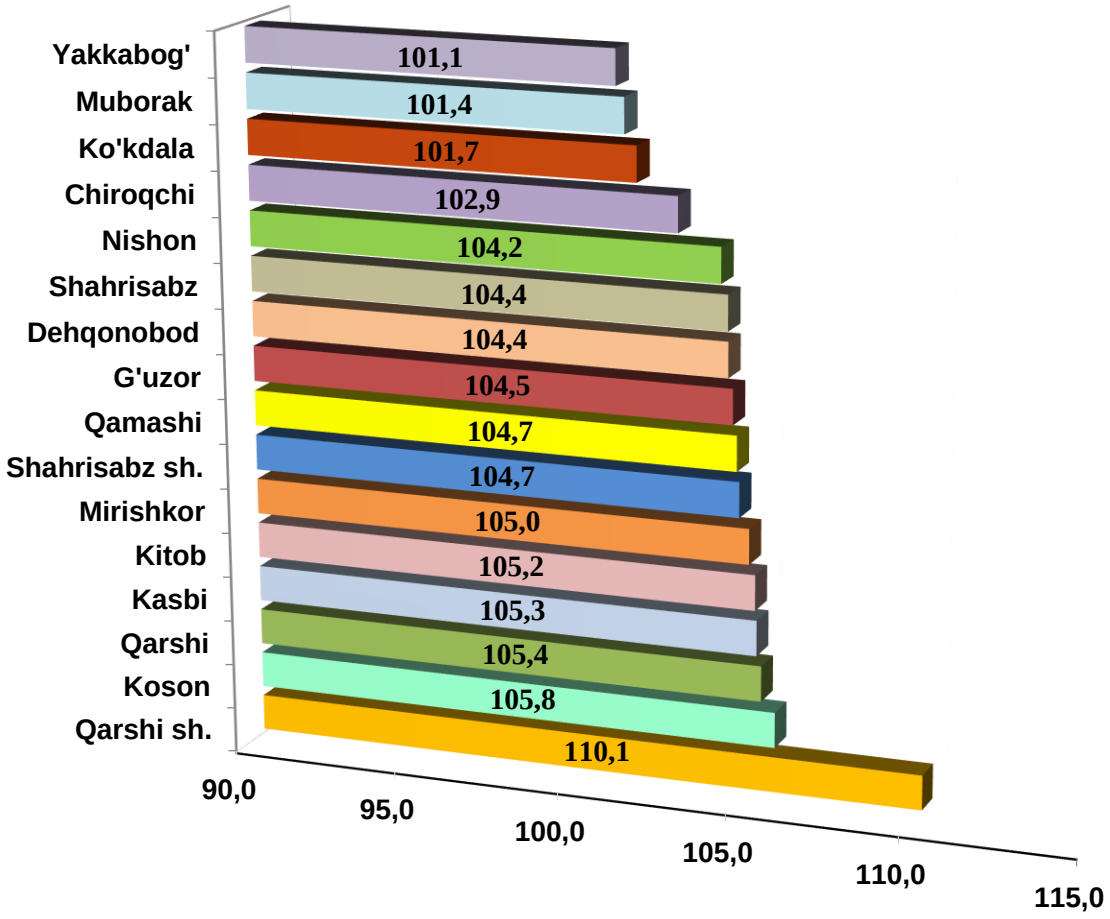

Yuqori o‘sish sur’atlari Qarshi shahar – 110,1 %, Koson tuman – 105,8 %, Qarshi tumani – 105,4 % va Kasbi tumani 105,3 % kuzatildi.

Zamonaviy O‘zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish istiqbollari milliy va mahalliy manfaatlarini hisobga olgan holda respublikaning har bir iqtisodiy salohiyatida tuman va viloyatlarining barcha resurslaridan oqilona foydalanishiga bog‘liqdir.

2023- yil yanvar-mart oylarida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida hududlarning ulushi, %da

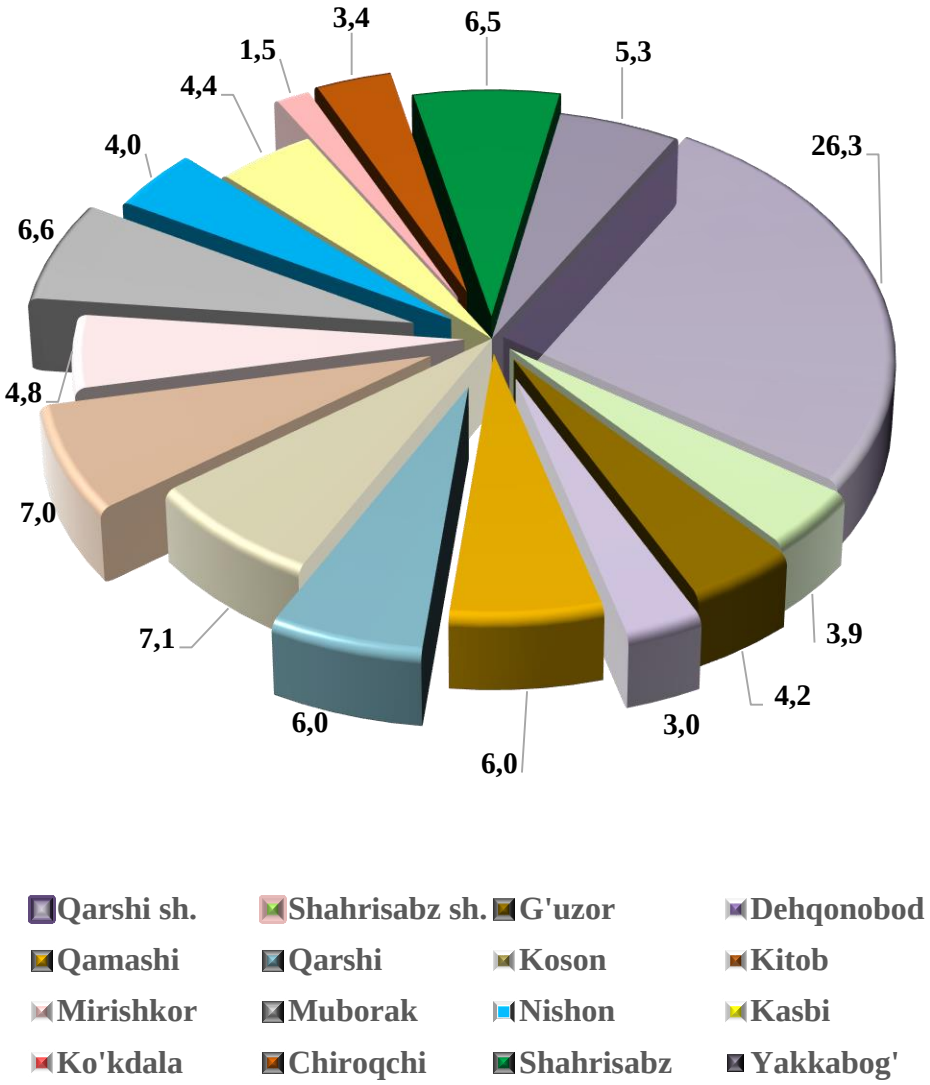

Hududlar o‘rtasida xizmatlar umumiy hajmida eng katta ulushni Qarshi shahri (26,3%), Koson tumani (7,1 %), Kitob tumani (6,9 %) va Muborak (6,6 %) tumanlari egallaydi.

Hududlar o‘rtasida eng kam ulush Ko‘kdala (1,5 %), Dehqonobod tumani (3,0 %) va Chiroqchi (3,4 %) tumanlariga to‘g‘ri keladi.

Hududlar bo‘yicha aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi va o‘sish sur’ati
(2023- yil yanvar-mart oylari uchun)

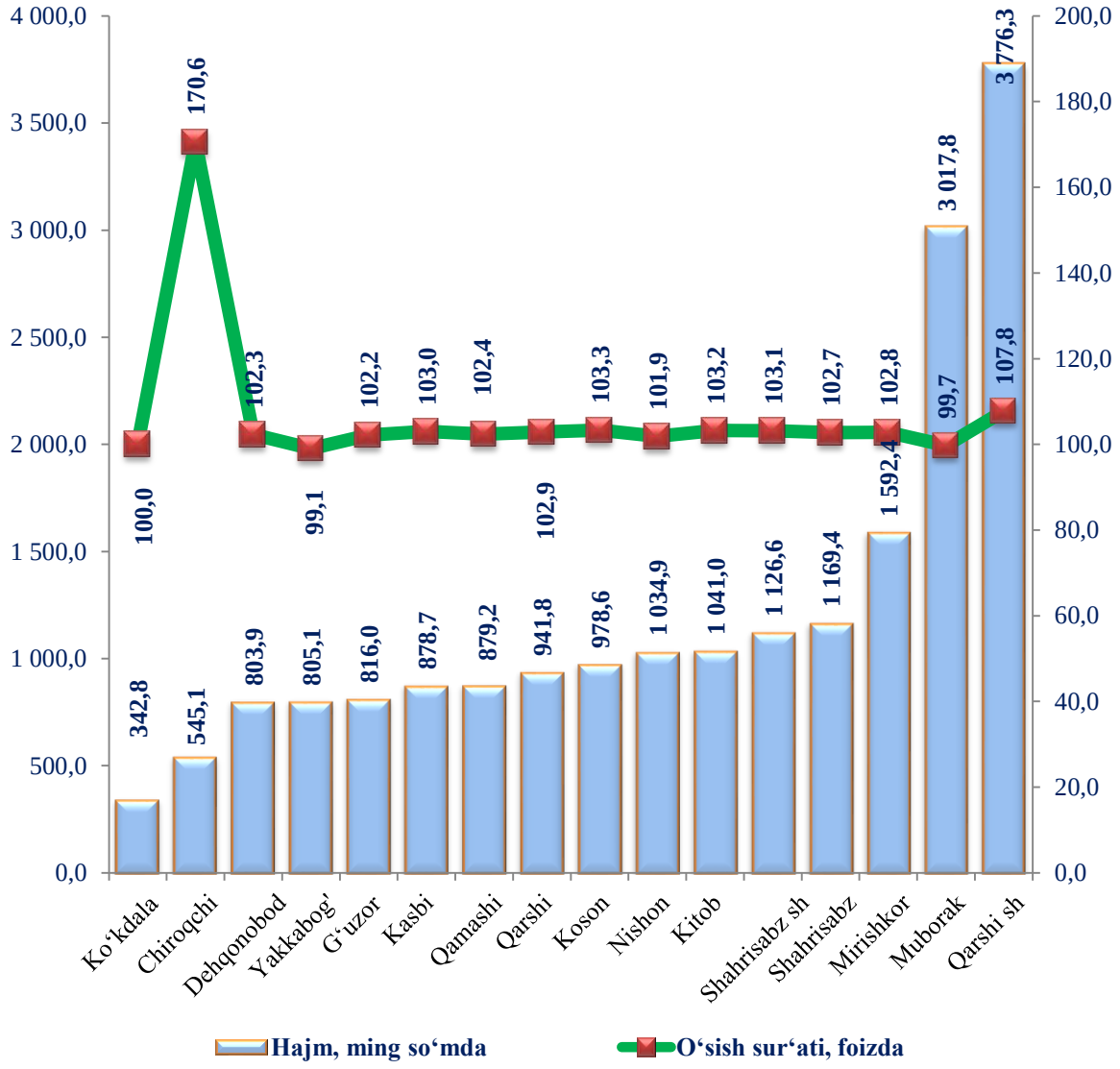

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlar hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan o‘sishi kuzatilmoqda. 2022- yil yanvar-mart oylariga nisbatan hajm 161,4 ming so‘mga oshib, 1198,7 ming so‘mga teng bo‘ldi.

Tumanlar orasida yuqori ko‘rsatkichga ega Qarshi shahrida 3776,3 ming so‘m, Muborak tumanida 3017,8 ming so‘mni tashkil etti.

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlarning eng yuqori o‘sish sur’atlari Chiroqchi tumanida (170,6 %), Qarshi shahrida (107,8 %) va Koson tumanida (103,3 %) kuzatildi.

Uncha yuqori bo‘lmagan o‘sish sur’atlari Yakkabog‘ (99,1 %), Muborak (99,7 %), Nishon (101,9 %) va G ‘uzor (102,2 %) tumanlarida qayd etildi.

2023- yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlar bo‘yicha savdo xizmatlari hajmi

Qarshi sh.	301,2 mlrd. so‘m
Shahrisabz sh.	29,1 mlrd. so‘m
G'uzor	32,4 mlrd. so‘m
Dehqonobod	35,8 mlrd. so‘m
Qamashi	67,2 mlrd. so‘m
Qarshi	77,3 mlrd.so‘m
Koson	148,7 mlrd. so‘m
Kitob	130,2 mlrd. so‘m
Mirishkor	85,3 mlrd. so‘m
Muborak	89,2 mlrd. so‘m
Nishon	47,4 mlrd. so‘m
Kasbi	76,9 mlrd. so‘m
Ko‘kdala	20,3 mlrd. so‘m
Chiroqchi	40,1 mlrd. so'm
Shahrisabz	39,7 mlrd. so'm
Yakkabog'	86,7 mlrd. so'm

Savdo xizmatlari hajmi bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Qarshi shahrida (301,2 mlrd. so‘m), Koson (148,7 mlrd. so‘m) va Kitob (130,2 mlrd. so‘m) tumanlarida qayd etildi.

Savdo xizmatlari eng kichik ko‘rsatkich Ko‘kdala (20,3 mlrd. so‘m) tumanida qayd etildi.

2023- yil yanvar-mart oylarida savdo xizmatlari hajmi 1307,5 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati 101,8 % ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlar bo‘yicha savdo xizmatlarining o‘sish sur’ati, *% da*

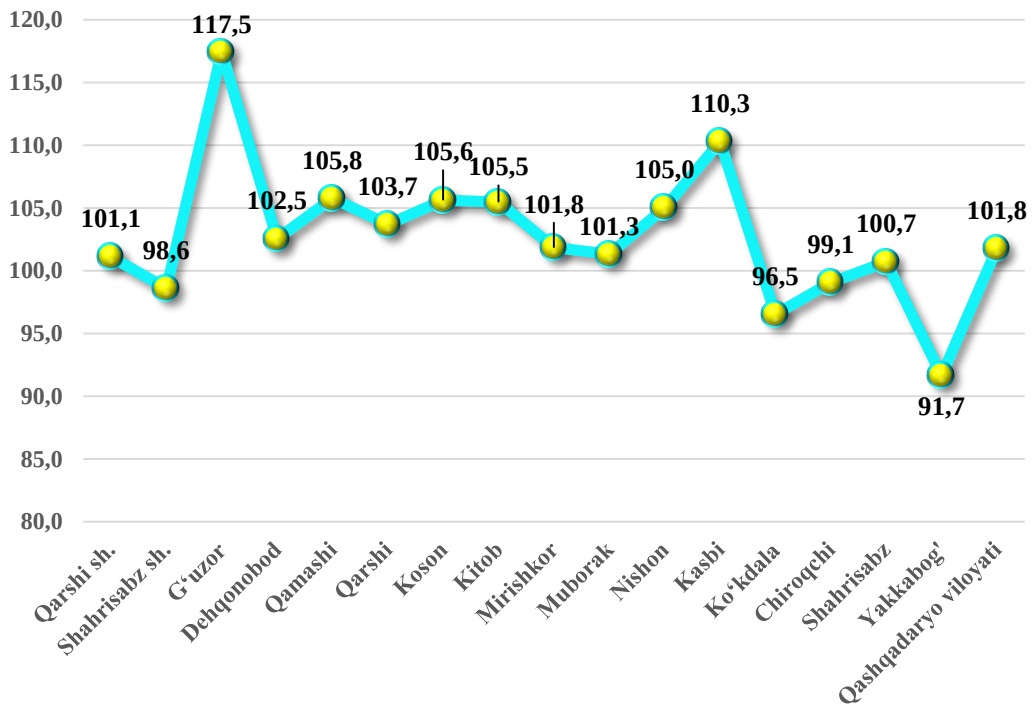

2022- yilning yanvar-mart oylariga nisbatan savdo xizmatlarida eng yuqori o‘sish sur’ati G‘uzor (117,5 %), Kasbi (110,3 %) va Qamashi tumanlarida (105,8 %) kuzatildi.

Eng kam o‘sish sur’ati Yakkabog‘ (91,7 %) va Ko‘kdala (96,5 %) qayd etildi.

2023- yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlar bo‘yicha savdo xizmatlari ulushi, *% da*

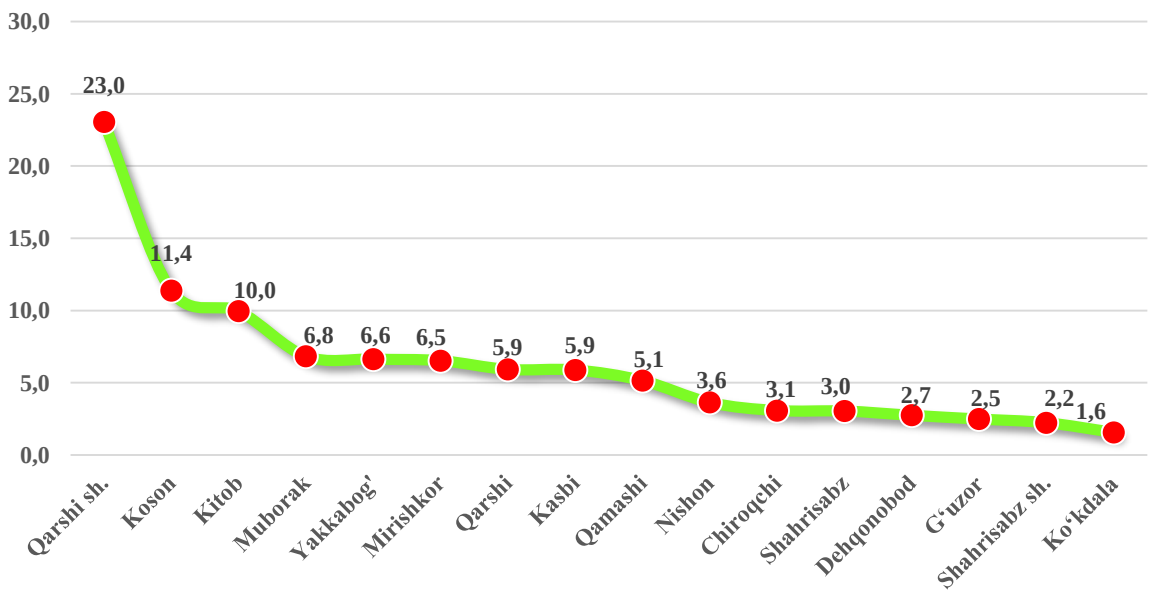

Savdo xizmatlari hajmida eng katta ulushni shahar va tumanlar o‘rtasida Qarshi shahri (23б0 %) va Koson (11,4 %) tumanlari egallaydi.

Shahar va tumanlar o‘rtasida eng kam ulush Shahrisabz shahri (2,2 %) Ko‘kdala (1,6 %), tumanlariga to‘g‘ri keladi.

2023- yil yanvar-mart oylarida transport xizmatlari hajmi 871,7 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. O‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati 102,6 % ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlar bo‘yicha transport xizmatlarining o‘sish sur’ati va hajmi

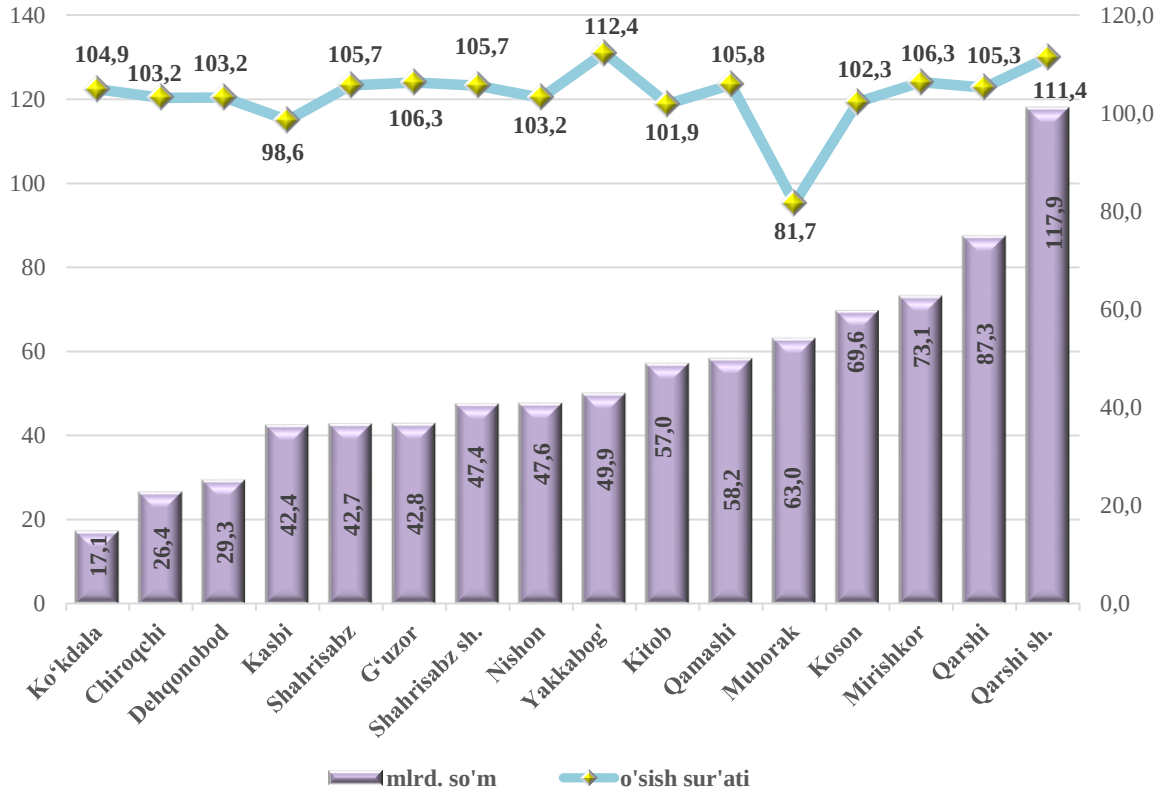

Transport xizmatlari hajmi bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Qarshi shahrida (117,9 mlrd. so‘m) va Qarshi tumanida (87,3 mlrd. so‘m) qayd etildi.

Transport xizmatlari hajmi bo‘yicha eng kichik ko‘rsatkich Ko‘kdala tumanida (17,1 mlrd. so‘m) qayd etildi.